

SYMPOZJUM NAUKOWE
NAUKI PRZYRODNICZE — FILOZOFIA — RELIGIA

Lublin, 19—20 XI 1980 r.

Wprowadzenie

W ramach działalności Towarzystwa Naukowego KUL Specjalizacja Filozofii Przyrody zorganizowała w dniach 19-20 XI 1980 r. interdyscyplinarne sympozjum naukowe nt. Nauki Przyrodnicze — Filozofia — Religia. Otwarcia sympozjum dokonał J.M. Ks. Rektor prof. dr hab. M.A. Krąpiec, a we współczesną problematykę wymienionych działów wiedzy wprowadził prof. dr hab. S. Mazierski. Wygłoszono następujące referaty: 1. *Ewolucjonizm i jego odbicie w światopoglądzie* — prof. dr hab. Władysław Kunicki-Goldfinger. 2. *Z zagadnień „manipulacji” ludzkim mózgiem* — ks. prof. dr hab. Tadeusz Wojciechowski. 3. *Alberta Einsteina filozofia nauki i religii* — ks. prof. dr hab. Stanisław Mazierski. 4. *Antropologiczna wizja kondycji ludzkiej* — prof. dr hab. Andrzej Grzegorzczuk. 5. *Natura świadomości ludzkiej w świetle bioelektroniki* — ks. prof. dr hab. Włodzimierz Sedlak. 6. *Nauka a wiara — opozycja czy zgodność?* — ks. doc. dr hab. Stanisław Kowalczyk. 7. *Nauka a wiara w okresie pozytywistycznym* — ks. doc. dr hab. Michał Heller. 8. *Teilharda de Chardin stanowisko wobec relacji: nauka, filozofia i religia* — doc. dr hab. Jerzy Strojnowski. 9. *Dramat Galileusza: dawniej i dziś* — prof. dr hab. W. Voisé. 10. *Święty Franciszek z Asyżu patronem ekologii* — doc. dr hab. Sergiusz Riabinin.

Dwa główne motywy odegrały decydującą rolę w zorganizowaniu ogólnopolskiego sympozjum. Pierwszym z nich były wskazania Papieża Jana Pawła II — zawarte w Jego przemówieniu wygłoszonym w 1979 r. na uroczystej sesji Papieskiej Akademii Nauk z okazji 100 rocznicy urodzin wybitnego fizyka i myśliciela Alberta Einsteina — dotyczące badań interdyscyplinarnych i religijnych. Ojciec Św. powiedział m.in.: „Współpraca religii i nauki współczesnej przynosi korzyści jednej i drugiej”. Idąc po linii tych sugestii, szczególnie w czasie sympozjum będziemy poszukiwać dróg współpracy między naukami, zwłaszcza przyrodniczymi, i religią chrześcijańską.

Drugim motywem w podjęciu wymienionej problematyki jest potrzeba nowego spojrzenia na relację między naukami, filozofią i religią. W uka-

zaniu tej szerokiej perspektywy poznawczej stoi na przeszkodzie utrwalony w pewnych kręgach filozofów paradygmat, w imię którego należy strzec czystości epistemologicznej tradycyjnej filozofii, nie dopuszczać do włączenia do niej elementów z innych systemów filozoficznych, a przede wszystkim też nauk szczegółowych nawet filozoficznie zinterpretowanych. W ich mniemaniu filozofia nie koresponduje z wiedzą naukową. Tym bardziej religia zawierająca prawdy przekazane do wierzenia nie ma powiązań z naukami, ponieważ te ostatnie bazują na przesłankach racjonalnych, rozumowych, a religia — na przesłankach objawionych.

Uważamy, że z takiego stanu rzeczy nie wynika, iż istnieje absolutna przepaść między różnymi działami wiedzy naukowej i religią. Chociaż nie potrafimy jeszcze znaleźć wyższego poziomu epistemologicznego, z którego moglibyśmy dostrzec związki między nimi, jednakże z taką możliwością trzeba się liczyć. W celu zrozumienia i ewentualnego uprawdopodobnienia takiej możliwości można by się posłużyć analogią zaczerpniętą z nauk matematyczno-fizykalnych. Jak w czterowymiarowej przestrzeni „zanurzona” jest trójwymiarowa przestrzeń, tak przypuszczalnie nauki przyrodnicze, filozofia i religia mogą być „zanurzone” w poznaniu wyższego piętra epistemologicznego. Jeżeli zajmiemy wyłącznie płaszczyznę poznania fizykalnego, nigdy nie będziemy mogli wychylić się poza horyzont wiedzy przyrodniczej.

Wydaje się, że stanowisko, jakoby istniała absolutna autonomia różnych dyscyplin naukowych, filozoficznych i religii, nie jest do przyjęcia. Przypuszczać należy, że zarówno referaty, które będą zaprezentowane na naszym sympozjum naukowym, jak również dyskusje, jakie będą się toczyć wokół nich, przyczynią się przynajmniej częściowo do naświetlenia wzajemnej relacji między naukami przyrodniczymi, filozofią i religią.

Ośmielam się również wyrazić nadzieję, że obcowanie z różnymi koncepcjami podjętymi przez prelegentów w ramach zorganizowanego sympozjum stanie się okazją do konstruktywnych przeżyć intelektualnych i bodźcem do dalszych poszukiwań interdyscyplinarnych dla wzbogacenia i ugruntowania światopoglądu chrześcijańskiego.

Lublin, 19 XI 1980 r.

Prof. dr hab. Stanisław Mazierski